

UPPFÖLJNING AV STATLIGA MYNDIGHETERS/STIFTELSEERS ARBETE MED RISKHANTERING

Sammanställning av enkätsvar 2020

KAMMARKOLLEGIET

Försäkringsavdelningen
Eleonor Storm
054-22 12 49
eleonor.storm@kammarkollegiet.se

Innehåll

1 Inledning	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Syfte	2
1.3 Svarsfrekvens.....	2
2 Sammanställning av resultatet	3
2.1 Ägandet av byggnader	3
2.2 Organisation för riskhanteringsarbete.....	4
2.3 Riskanalys i enlighet med förordningen (1995:1300) om statliga myndigheter riskanalys.....	5
2.4 Stöd till genomförandet av riskanalyser	6
2.5 Incidentrapportering kopplat till skador på egendom	8
2.6 Kännedom om Kammarkollegiets olika stöd	9
2.7 Omdömen av Kammarkollegiets olika stöd	10
2.7.1 Kammarkollegiets "Verksamhetsanalys"	10
2.7.2 Riskronder	11
2.7.3 Kompetensutveckling via Kammarkollegiets Riskhanteringsdag	11
2.7.4 Konsultationer.....	12
2.7.5 Checklista för riskgenomgång.....	12
2.7.6 Verktyg för att räkna ut riskkostnad	13
2.7.7 Informationen på hemsidan https://www.kammarkollegiet.se/riskhantering	13
2.8 Myndigheters/stiftelsers riskbelopp	14
3 Kammarkollegiets fortsatta arbete	15

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Alla statliga myndigheter har enligt [förordningen \(1995:1300\) om statliga myndigheters riskhantering](#) till uppgift att bland annat:

- Identifiera vilka risker för skador eller förluster som finns i den egna verksamheten.
- Värdera riskerna och beräkna vilka kostnader som staten har eller kan få utifrån riskerna som ni har identifierat.
- Ställa samman resultatet i en riskanalys.
- Vidta lämpliga åtgärder för att begränsa risker och förbygga skador eller förluster till följd av till exempel stöld, brand, vattenläckage, el-bortfall, IT- incidenter eller att personal är på tjänsteresa.

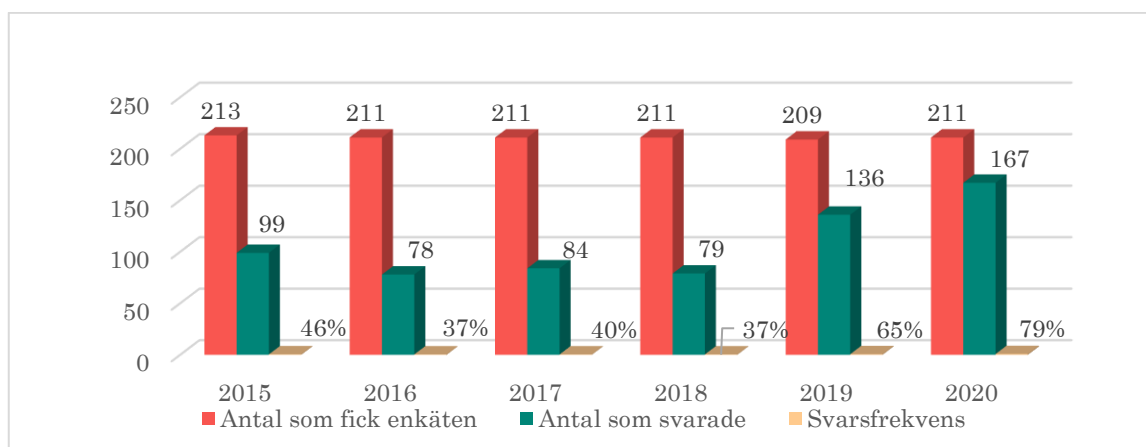
För att underlätta myndigheternas arbete med riskhantering ska Kammarkollegiet, enligt [förordningen \(2007:824\) med instruktioner](#) för Kammarkollegiet, tillhandahålla metoder för riskhantering samt ge stöd till statliga myndigheter och stiftelser med statlig anknytning i deras arbete med riskhantering. Kammarkollegiet har sedan 2015 årligen skickat ut en enkät för att få information om myndigheters och stiftelsers arbete med riskhantering.

1.2 Syfte

Syftet med enkäten som Kammarkollegiet skickar ut är att den ska bidra till att ge oss en samlad bild över frågor kopplade till riskhantering inom staten. Sammanställning är ett av flera underlag som ligger till grund för att inrikta vårt arbete, så att vi kan ge myndigheter och stiftelser ett behovsanpassat stöd och vägledning kring riskhantering.

1.3 Svarsfrekvens

Årets enkät skickades ut till 211 respondenter och totalt 167 respondenter lämnade in svar. Det motsvarar en svarsfrekvens på 79%. Det är den högsta svarsfrekvensen sen 2015, se diagram på nästa sida. Vi Riskmanagers på Kammarkollegiet är mycket tacksamma för att så många har tagit sig tid att besvara årets enkät och hoppas på en minst lika hög svarsfrekvens i enkäten 2021.

2 Sammanställning av resultatet

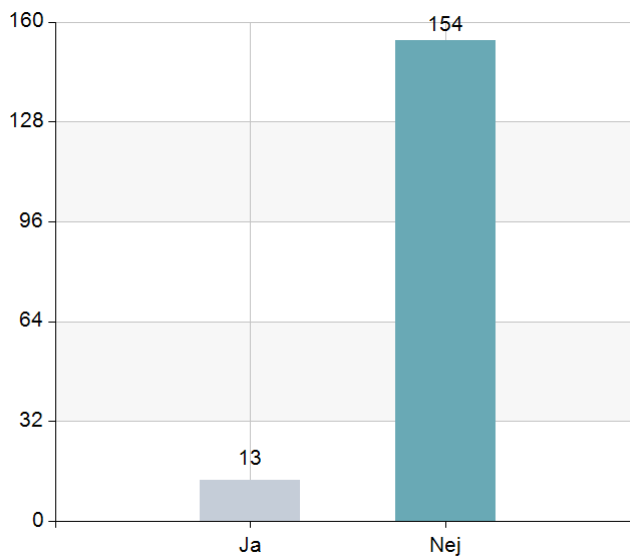
I detta avsnitt redovisas en sammanställning av de svar som myndigheter/ stiftelser har lämnat i enkäten 2020.

2.1 Ägandet av byggnader

De flesta myndigheter äger inte den eller de byggnader som de bedriver sin verksamhet i, utan de flesta myndigheter hyr sina lokaler. Av de som svarat på enkäten är det cirka åtta procent som angett att de äger byggnader, se nedanstående tabell och diagram.

Namn	Antal	%
Ja	13	7,8
Nej	154	92,2
Total	167	100

Svarsfrekvens
100% (167/167)

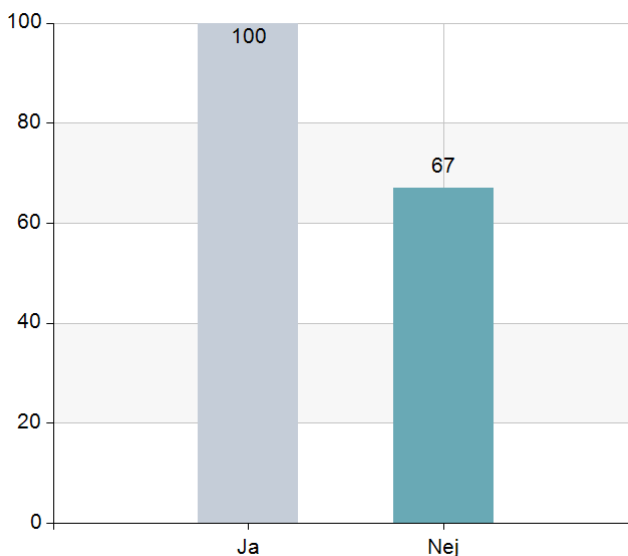

2.2 Organisation för riskhanteringsarbete

En viktig del för att minimera risken för att drabbas av skador är att det finns utsedda funktioner eller personer inom myndigheten /stiftelsen som ansvarar för samt genomför riskhanteringsarbetet på ett systematiskt sätt. Av svaren i enkäten kan vi konstatera att 100 myndigheter/stiftelser har angett att de har en utsedd organisationen för riskhanteringsarbete, se nedanstående tabell och diagram.

Organisation	Antal	%
Ja	100	59,9
Nej	67	40,1
Total	167	100

Svarsfrekvens
100% (167/167)

Verksamhetens storlek påverkar naturligtvis behovet av hur många medarbetare som bör ingå i myndighetens/ stiftelsens riskhanteringsorganisation. I nedanstående diagram framgår det att de flesta myndigheter/stiftelser har angett att de har mellan 1 - 4 medarbetare som är utsedda att arbeta med riskhanteringsfrågor. Av de 100 respondenter som svarade på frågan om de har en organisation är det 95 respondenter som även har svarat på frågan hur många som ingår.

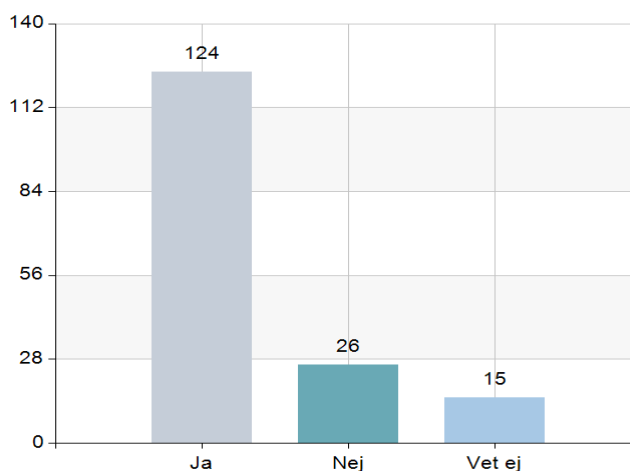
2.3 Riskanalys i enlighet med förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskanalys

En annan viktig del i riskhanteringsarbete är att kontinuerligt genomföra riskanalyser, för att på sätt kunna identifiera och analysera vilka risker för skador eller förluster som finns i den egna verksamheten. Har inte riskerna för skador identifierats och analyserats är det svårt att vet vilka åtgärder som bör vidtas för att förebygga skador eller förluster till följd av till exempel stöld, brand och vattenläckage. Av svaren i enkäten framgår det att de flesta myndighet/stiftelser har genomfört en riskanalys i enlighet med förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskanalys, se nedanstående tabell och diagram.

Riskanalys	Antal	%
Ja	124	75,2
Nej	26	15,8
Vet ej	15	9,1
Total	165	100

Svarsfrekvens

98,8% (165/167)

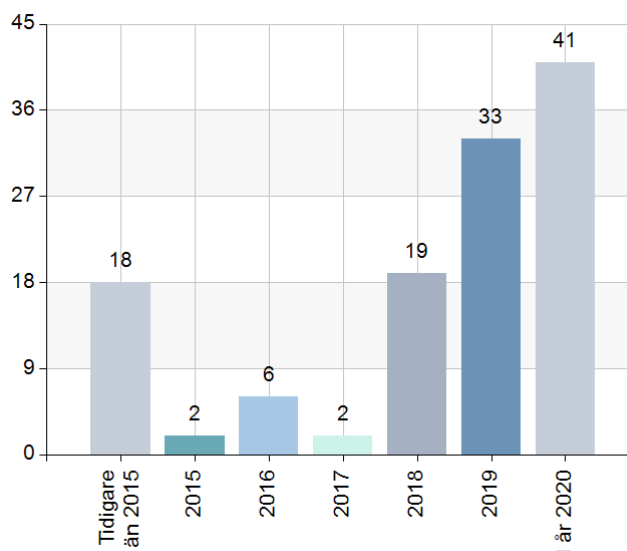

De flesta har uppgett att den senaste riskanalysen genomfördes någon gång under den senaste treårsperioden, se nedanstående tabell och diagram.

År	Antal	%
Tidigare än 2015	18	14,9
2015	2	1,7
2016	6	5
2017	2	1,7
2018	19	15,7
2019	33	27,3
I år 2020	41	33,9
Total	121	100

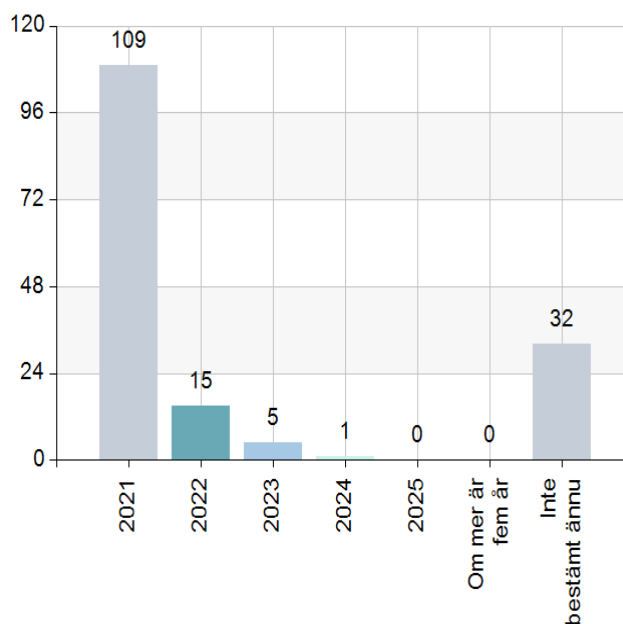
Svarsfrekvens

96% (121/126)

När det gäller genomförandet av nästa riskanalys, så har de flesta svarat att de planerar att genomföra den under 2021. Dessutom är det relativt många som angett att de inte har bestämt ännu när nästa analys ska genomföras, vilket kan medföra att någon/några av dessa myndigheter/ stiftelser kanske genomför en riskanalys under 2021. Genomförs riskanalyserna i enlighet med planeringen, så innebär det att det är en stor andel av myndigheterna/ stiftelserna som kommer att ha en aktuell riskanalys 2021 som stöd för sitt fortsatta arbete med riskhantering, se nedanstående tabell och diagram.

År	Antal	%
2021	109	67,3
2022	15	9,3
2023	5	3,1
2024	1	0,6
2025	0	0
Om mer är fem år	0	0
Inte bestämt ännu	32	19,8
Total	162	100

Svarsfrekvens

97% (162/167)

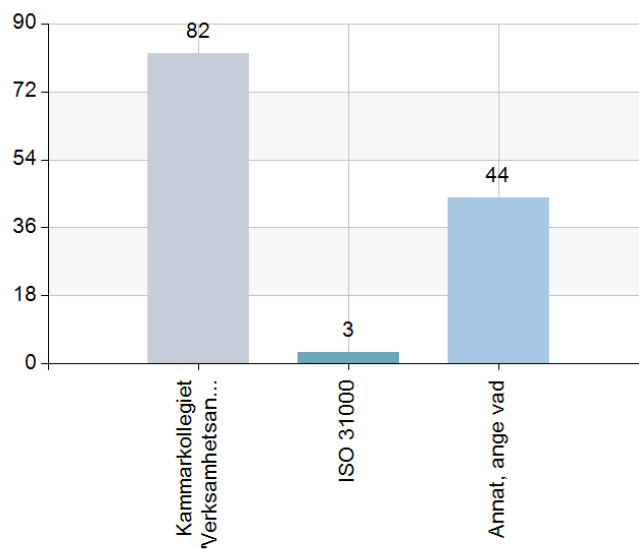
2.4 Stöd till genomförandet av riskanalyser

Det finns olika metoder som kan användas som stöd i genomförandet av riskanalyser. Bland annat så erbjuder Kammarkollegiet ett metodstöd som kallas "Verksamhetsanalys". Med hjälp av metodstödet kan brister i den egna verksamheten identifieras och prioriteras. Utifrån resultatet kan sedan en djupare analys av dessa brister genomföras. Metodstödet finns tillgängligt på [Kammarkollegiets hemsida](#).

Utifrån de inlämnade svaren kan vi se att 82 myndigheter/ stiftelser har angett att de använt metodstödet på något sätt i samband med genomförandet av den senaste riskanalysen, samt att 84 myndigheter planerar att använda sig av metodstödet nästa år, se tabeller och diagram på nästa sida. Frågorna kring vilka verktyg som använts och som planeras att användas var flervalfrågor, vilket gör att totalen i tabellerna på nästa sida blir mer än 100 procent.

Stöd vid genomförandet av den senaste riskanalysen.

Stöd	Antal	%
Kammarkollegiet "Verksamhetsanalys"	82	68,3
ISO 31000	3	2,5
Annat, ange vad	44	36,7
Total	129	107,5

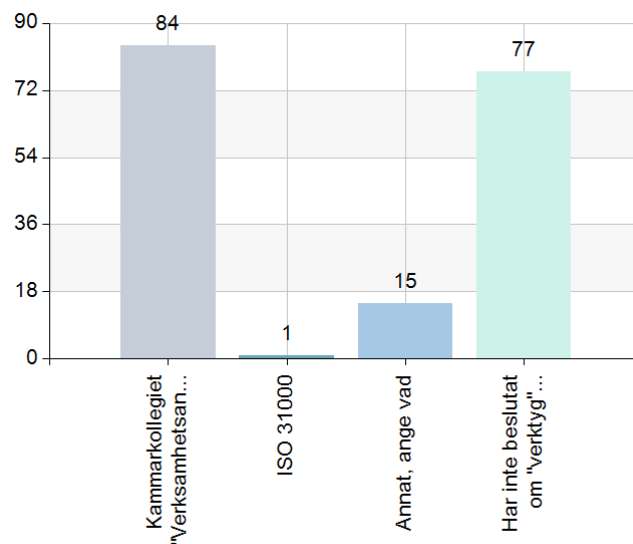

Svarsfrekvens

95,2% (120/126)

Stöd vid genomförandet av nästa riskanalys.

Stöd	Antal	%
Kammarkollegiet "Verksamhetsanalys"	84	50,3
ISO 31000	1	0,6
Annat, ange vad	15	9
Har inte beslutat om "verktyg" ännu	77	46,1
Total	177	106

Svarsfrekvens

100% (167/167)

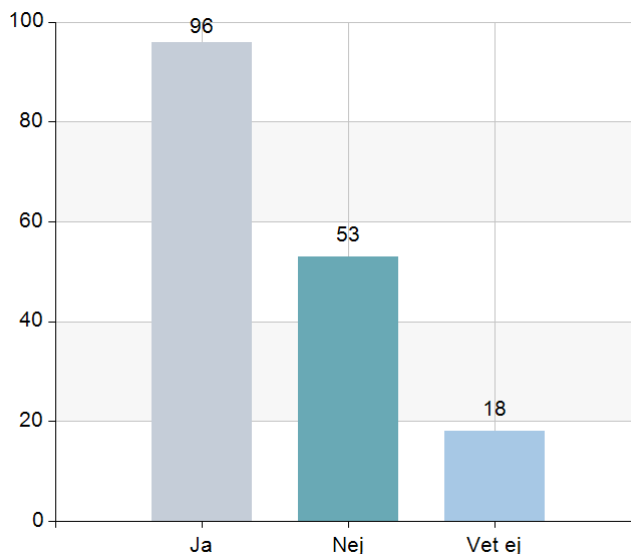
Exempel på andra stöd som myndigheter har angett att de ska använda sig av vid genomförandet av nästa riskanalys är bland annat COSO, verktyget Stratsys, FORSA – modellen, MSB:s verktyg samt egna system.

2.5 Incidentrapportering kopplat till skador på egendom

Incidentrapportering är en annan del som bör ingå som en del i det systematiska riskhanteringsarbetet. Genom att arbeta aktivt med incidentrapportering kopplat till egendomsskador ökar möjligheten till att i ett tidigt skede bli uppmärksammas på om det finns brister som inte redan har identifierats och som skulle kunna leda till att en större skada kan inträffa om inte åtgärder vidtas. Många har angett att de arbetar aktivt med incidentrapportering kopplat till egendomsskador, se nedanstående tabell och diagram.

Namn	Antal	%
Ja	96	57,5
Nej	53	31,7
Vet ej	18	10,8
Total	167	100

Svarsfrekvens
100% (167/167)

Exempel på vad myndigheter/ stiftelser har skrivit när det gäller hur de arbetar med incidentrapportering är bland annat:

- ”Vi har system för incidentrapportering samt säkerhetsgrupp som behandlar inkomna frågor”
- ”Samtliga avvikelser rapporteras internt (flera IT system) och sammanställs av myndighetens säkerhetsfunktion som dels hanterar konsekvenser samt planerar för förebyggande åtgärder.”
- ”När en incident inträffat så upprättas en incidentrapport som lämnas till ansvarig chef. Beskriv vad som har hänt. Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits. Beskriv vilka åtgärder som kan eller bör vidtas för att minska risken för att incidenten inträffar igen. Därefter signeras rapporten. Vid allvarliga händelser görs en polisanmälan, efter samråd med chefen för rättsenheten och generaldirektören. Fackliga ombud och arbetsmiljöombud ska informeras.”

Exempel på system/ koncept som myndigheter/ stiftelser har angett att de använder sig av som stöd i incidentrapportering är bland annat:

- IMM (Incident Management Module)
- Nilex (Eget ärendehanteringssystem)
- KeyKoncept
- Mermaid (Elektroniskt system anpassat för verksamheten där alla fel rapporteras)
- IA-system (Informationssystem om Arbetsmiljö från AFA-försäkringar)
- Verktuget Jira (Digital incidentrapportering)

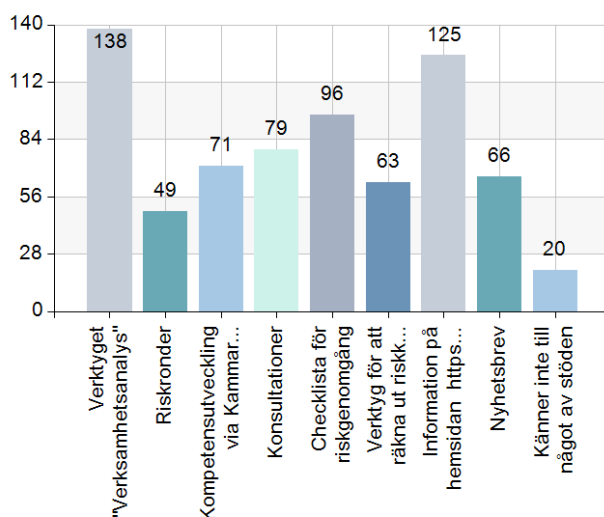
2.6 Kännedom om Kammarkollegiets olika stöd

När det gäller kännedomen om de olika stöd som vi på Kammarkollegiet tillhandhåller så är det metodstödet "Verksamhetsanalys" som flest myndigheter/ stiftelser känner till. Det stöd som är minst känt är de riskronder (besök) som vi genomför på ett antal myndigheter varje år. Detta kan bero på att vi har haft begränsade resurser de senaste åren samt att vi under 2020 enbart kunde genomföra ett begränsat antal besök på grund av Covid-19.

Stöd	Antal	%
Verktyget "Verksamhetsanalys"	138	82,6
Riskronder	49	29,3
Kompetensutveckling via Kammarkollegiets Riskhanteringsdag	71	42,5
Konsultationer	79	47,3
Checklista för riskgenomgång	96	57,5
Verktyg för att räkna ut riskkostnad	63	37,7
Information på hemsidan https://www.kammarkollegiet.se/riskhantering	125	74,9
Nyhetsbrev	66	39,5
Känner inte till något av stöden	20	12

Svarsfrekvens

100% (167/167)

2.7 Omdömen av Kammarkollegiets olika stöd

I detta avsnitt framgår det vad myndigheterna/stiftelserna tycker om de olika stöd som vi tillhandahåller. Det stöd som flest respondenter har angett att de har tagit del av samt som anses vara mycket användbart eller ganska användbart är metodstödet ”

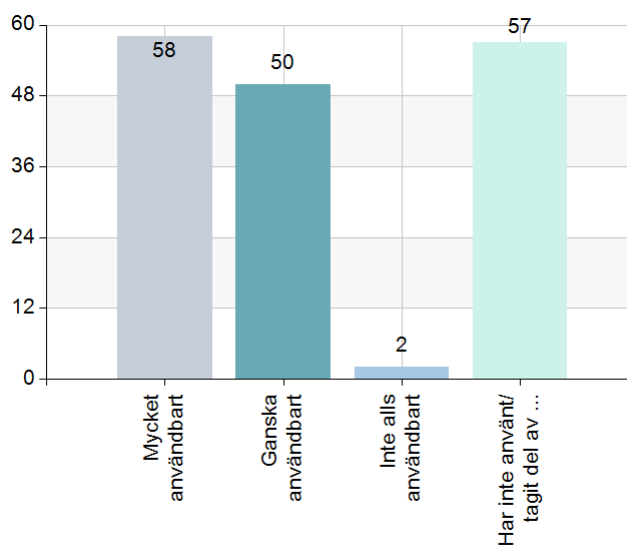
Verksamhetsanalys” samt informationen på vår hemsida.

Det är enbart en liten andel som anser att metodstödet och informationen på hemsidan inte alls är användbart. Under 2020 gjordes en ändring i metodstödet för att öka användarvänligheten. Innan ändringen hade genomförts var användaren tvungen att besvara alla frågor under alla områden för att komma vidare till nästa steg i analysen. Nu kan användaren välja ett eller flera områden i taget att analysera. Vi har även påbörjat ett arbete med att utreda hur vi ytterligare skulle kunna utveckla metodstödet.

När det gäller de övriga stöden som Kammarkollegiet tillhandhåller, så är det inte lika många myndigheter/stiftelser som har angett att de har använt dessa. De som har använt sig av stöden har dock angett att de anser att även dessa stöd är mycket eller ganska användbara. I kommande tabeller och diagram framgår vilka omdömen som angetts för respektive stöd som Kammarkollegiet tillhandhåller.

2.7.1 Kammarkollegiets "Verksamhetsanalys"

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	58	34,7
Ganska användbart	50	29,9
Inte alls användbart	2	1,2
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	57	34,1
Total	167	100

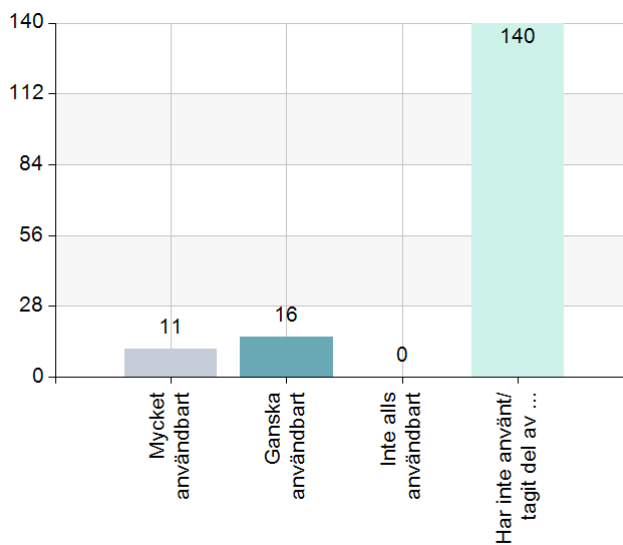

Svarsfrekvens
100% (167/167)

2.7.2 Riskronder

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	11	6,6
Ganska användbart	16	9,6
Inte alls användbart	0	0
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	140	83,8
Total	167	100

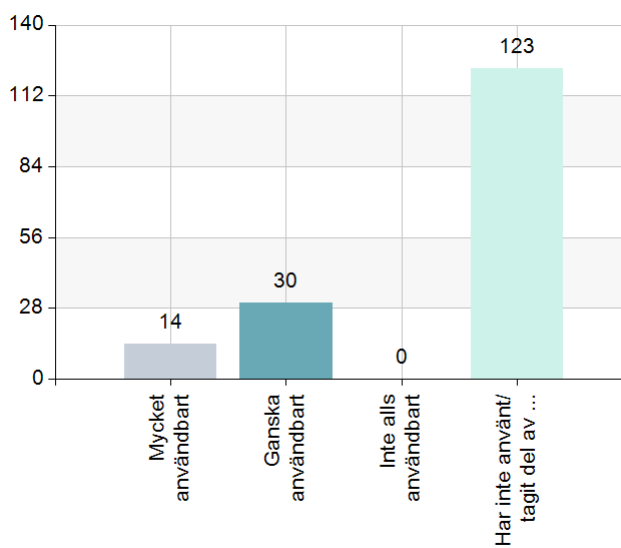

Svarsfrekvens

100% (167/167)

2.7.3 Kompetensutveckling via Kammarkollegiets Riskhanteringsdag

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	14	8,4
Ganska användbart	30	18
Inte alls användbart	0	0
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	123	73,7
Total	167	100

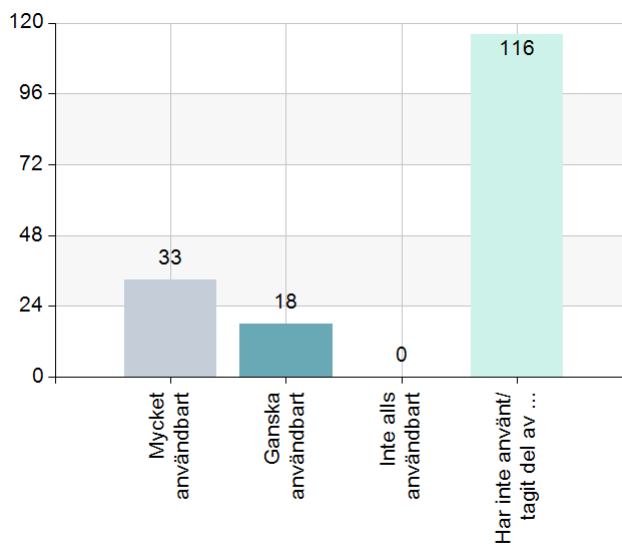
Svarsfrekvens

100% (167/167)

2.7.4 Konsultationer

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	33	19,8
Ganska användbart	18	10,8
Inte alls användbart	0	0
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	116	69,5
Total	167	100

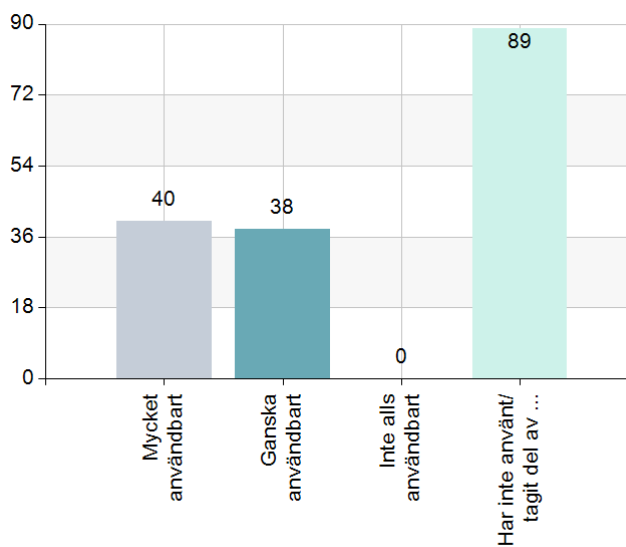

Svarsfrekvens

100% (167/167)

2.7.5 Checklista för riskgenomgång

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	40	24
Ganska användbart	38	22,8
Inte alls användbart	0	0
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	89	53,3
Total	167	100

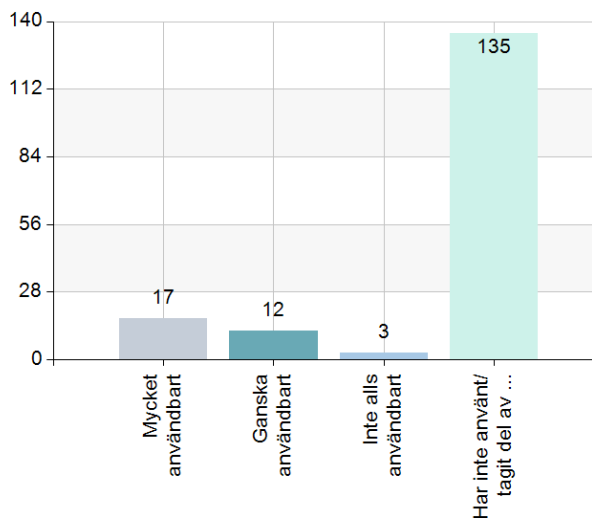
Svarsfrekvens

100% (167/167)

2.7.6 Verktyg för att räkna ut riskkostnad

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	17	10,2
Ganska användbart	12	7,2
Inte alls användbart	3	1,8
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	135	80,8
Total	167	100

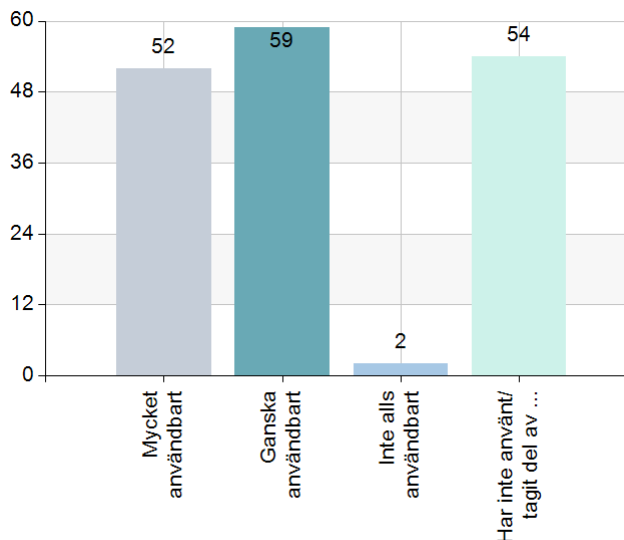

Svarsfrekvens

100% (167/167)

2.7.7 Informationen på hemsidan <https://www.kammarkollegiet.se/riskhantering>

Omdöme	Antal	%
Mycket användbart	52	31,1
Ganska användbart	59	35,3
Inte alls användbart	2	1,2
Har inte använt/ tagit del av detta stöd	54	32,3
Total	167	100

Svarsfrekvens

100% (167/167)

Det som myndigheter/ stiftelser har angett att de saknar i det stöd som Kammarkollegiet ger idag är bland annat:

- Mer tydlighet och information om vilka tjänster som finns.
- Mer riktat stöd utifrån verksamhet och organisation.
- Mer stöd kring olika regelverk som myndigheter kan behöva ta hänsyn till inom till exempel rederi och flygbolagsvärlden.
- En förenklad verksamhetsanalys som kan användas lokalt i myndighetens olika institutioner.

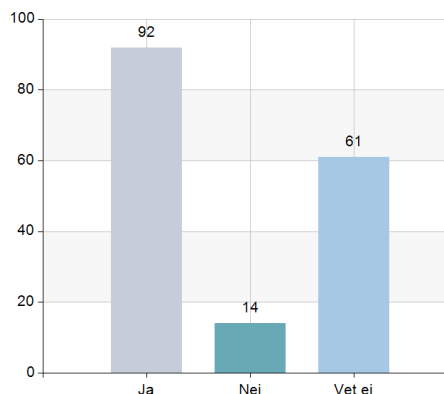
- Tydlighet kring vad som ingår i riskkostnad och hur den beräknas.
- Förtydligande kring gränsdragningen mellan riskanalysen enligt Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll och riskanalysen enligt förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskanalys.
- Det skulle vara bra att kunna komplettera med andra typer av risker i verktyget (excel dokumentet) för att få all information samlad på ett ställe.

2.8 Myndigheters/stiftelsers riskbelopp

Kammarkollegiets verksamhetsförsäkring består av tre delar; egendomsförsäkring, följdskadeförsäkring och ansvarsförsäkring. För respektive omfattning väljer myndigheten ett riskbelopp samt ett självriskbelopp för egendoms- och ansvarsförsäkringarna. Följdskadeförsäkringen gäller utan självrisk. Självriskens anges i prisbasbelopp¹. Lägsta självrisk är ett prisbasbelopp vid varje skadetillfälle.

När det gäller frågan om de riskbelopp som myndigheter/stiftelser har valt för de omfattningar (egendom, ansvar, följdskada mm) som myndigheten/stiftelsen har tecknat verksamhetsförsäkring för är aktuella, så är det drygt hälften som angett att riskbeloppen är det, se nedanstående tabell och diagram.

Namn	Antal	%
Ja	92	55,1
Nej	14	8,4
Vet ej	61	36,5
Total	167	100

Svarsfrekvens

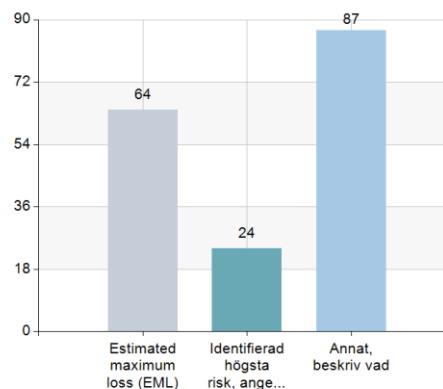
100% (167/167)

Eftersom det är viktigt både för myndigheten/ stiftelsen och Kammarkollegiet att riskbeloppen är aktuella och utgår från de risker som myndigheten har identifierat så bör riskbeloppen kontinuerligt ses över.

¹ Prisbasbeloppet för 2020 är 47 300 kronor.

När det gäller vad riskbeloppen grundar sig på så är det en stor andel som angett att de grundar sig på Estimated maximum loss (EML). Då det var möjligt att välja fler än ett alternativ så är totalen mer än 100 % i nedanstående tabell och diagram.

Grund för riskbeloppen	Antal	%
Estimated maximum loss (EML)	64	38,3
Identifierad högsta risk, ange vad	24	14,4
Annat, beskriv vad	87	52,1
Total	175	104,8

Svarsfrekvens
100% (167/167)

3 Kammarkollegiets fortsatta arbete

Avslutningsvis vill vi riskmanagers tacka samtliga myndigheter och stiftelser som tagit sig tid att svara på enkäten 2020. Denna sammanställning som vi har kunnat göra utifrån de inkomna svaren som alla har bidragit med, är ett viktigt underlag för oss så att vi kan fortsätta att utveckla och behovsanpassa det stöd som vi tillhandahåller.

Under 2021 kommer vi bland annat att utveckla informationen och layouten på vår hemsida. Bland annat kommer vi att komplettera med mer information om förebyggande åtgärder som kan bidra till att minska risken för skador samt skadebegränsande åtgärder som kan bidra till att minska konsekvenserna vid en skada.

Vi kommer även att fortsätta att tillhandahålla vårt nyhetsbrev och fylla det med information som kan vara användbart som stöd i riskhanteringsarbetet.

Vi kommer också ta kontakt med de som i enkäten har angett att de vill ha kontakt med oss samt besöka några myndigheter under hösten om det blir möjligt med hänsyn till Covid-19.

Sist men inte minst så hoppas vi att du även under 2021 hjälper oss genom att svara på den enkät som kommer att skickas ut i slutet på året.

Har du några frågor är du välkommen att höra av dig till oss via riskhantering@kammarkollegiet.se eller genom att ringa 054 – 22 12 00 och fråga efter Ulf Strandberg, Martin Gälldin eller Eleonor Storm.